

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

PL ISSN 0023-5903

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik XCII

Nr 4

WARSZAWA 1986

<http://rcin.org.pl>

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Założony przez Xawerego Liskego
w 1887 roku

ROCZNIK XCII
1985

4

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1986

KOMITET REDAKCYJNY

Jacek Banaszek (sekretarz), Witold Biegański, Andrzej Brożek, Adam Galos, Antoni Gąsiorowski, Stanisław Gierszewski, Aleksander Gieysztor, Tadeusz Jędruszcak (przewodniczący), Irena Koberdowa, Czesław Madajczyk, Jerzy Maternicki, Jerzy Michalski (redaktor), Edward Potkowski, Emanuel Rostworowski, Henryk Samsonowicz, Monika Senkowska-Gluck (zastępca redaktora), Andrzej Skrzypek (zastępca redaktora), Witold Stankiewicz, Jacek Staszewski, Józef R. Szaflik, Tomasz Szarota, Jerzy Topolski, Lech Trzeciakowski, Witold Tyloch, Jan Wimmer, Aleksandra Witkowska, Marian Wojciechowski

W zeszytcie 3/85 wydrukowano niepełny skład Komitetu Redakcyjnego. Osoby pominięte i Czytelników serdecznie przepraszamy.

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, 31-02-61

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE ODDZIAŁ W POZNANIU

Wydanie pierwsze. Nakład 3482+138 egz. Ark. wyd. 29,25. Ark. druk. 19,125. Papier druk. sat. V kl. 70 g, 70×100. Oddano do składania w październiku 1985 r. Podpisano do druku i druk ukończono we wrześniu 1986 r. Zam. nr 507/134. P-28. Cena zł 160,—

DRUKARNIA UNIWERSYTETU IM. A. MICKIEWICZA W POZNANIU

СОДЕРЖАНИЕ

Тадеуш Василевски — Королевская церковь в X - XII вв. и ее глава польский епископ	747
Илена Чаманьска — Была ли неизбежной война с Турцией в 1672 г. Посольство Францишка Казимежа Высоцкого в Турцию в 1670 - 1672 гг.	768
Зыгмунт Хеммерлинг — Точка зрения немецкой социал-демократии относительно границы с Польшей, 1918 - 1919 гг.	791
Северин Айзнер — Первые польские участники гражданской войны в Испании	815
Мечислав Нурек — Великобритания и скандинавские страны до и после заключения мюнхенского договора	845

ОБЗОРЫ — ПОЛЕМИКИ — ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Томаш Ясиньски — Отчий дом Миколая Коперника. К вопросу об исследованиях социотопографии позднесредневекового города	861
--	-----

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ

Анджей Земба — Митрополит Анджей Шептыцки	885
Хенрык Дамиан Войтыска — Папство XV - XVII вв. в поисках своего места	901
Ежи Ковецки — Первая книга об уголовном процессе костюшковской инсurreкции	921
Хроника	013
In memoriam	030

TABLE DES MATIÈRES

Tadeusz Wasilewski, L'Eglise monarchique aux X-XII ^e s. et son chef, évêque polonais	747
Ilona Czamańska, La guerre de 1672 avec la Turquie était-elle inévitable? L'ambassade de Franciszek Kazimierz Wysocki en Turquie en 1670-1672	769
Zygmunt Hemmerling, L'attitude de la social-démocratie allemande envers la frontière avec la Pologne, 1918-1919	791
Seweryn Ajzner, Les premiers participants polonais à la guerre civile en Espagne	815
Mieczysław Nurek, La Grande-Bretagne et les pays scandinaves avant et après la signature des accords de Munich	845

ETUDES — POLÉMIQUES — PROPOSITIONS

Tomasz Jasiński, La maison natale de Nicolas Copernic. Contribution à la sociotopographie d'une ville du bas Moyen Age	861
--	-----

COMPTES RENDUS

Andrzej Zięba, Le métropolitain Andrzej Szeptycki	885
Henryk Damian Wojtyńska, La papauté des XV-XVII ^e s. à la recherche de son identité	901
Jerzy Kowcecki, Le premier livre sur le procès pénal de l'Insurrection de Kościuszko	921
Chronique	1013
In memoriam	1030

SPIS TREŚCI

Tadeusz Wasilewski, Kościół monarszy w X-XII w. i jego zwierzchnik, biskup polski	747
Ilona Czamańska, Czy wojna z Turcją w 1672 roku była nieunikniona? Poselstwo Franciszka Kazimierza Wysockiego do Turcji w latach 1670 - 1672	769
Zygmunt Hemmerling, Stanowisko socjaldemokracji niemieckiej wobec granicy z Polską, 1918-1919	791
Seweryn Ajzner, Pierwsi polscy uczestnicy wojny domowej w Hiszpanii	815
Mieczysław Nurek, Wielka Brytania a kraje skandynawskie przed i po podpisaniu układu monachijskiego	845

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Tomasz Jasiński, Dom rodzinny Mikołaja Kopernika. Przyczynek do studiów nad socjotopografią późnośredniowiecznego miasta	861
--	-----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Andrzej Zięba, Metropolita Andrzej Szeptycki	885
Henryk Damian Wojtyńska, Papiestwo XV - XVII w. w poszukiwaniu własnej tożsamości	901
Jerzy Kowecki, Pierwsza książka o procesie karnym insurekcji kościuszkowskiej	921

*

Texts and Transmission. A Survey of the Latin Classics — Piotr Dymmel	931
Anonima dzieje pierwszej krucjaty albo czyny Franków i pielgrzymów jerozolimskich, oprac. K. Estreicher — Stanisław Rek	933
Irland und Europa. Die Kirche im Frühmittelalter — Jerzy Strzelczyk	938
J. Mularczyk, Władza książęca na Śląsku w XIII wieku — Ambroży Bogucki	945
Karolus Quartus Piae Memoriae Fundatoris Sui Universitas Carolina D.D.D. — Wojciech Iwańczak	950
J. Kłoczowski, Europa słowiańska w XIV - XV wieku — Stanisław Russocki	955
Regesten Kaiser Friedrichs III (1440-1493) nach Archiven und Bibliotheken geordnet — Marian Biskup	960
Warszawa w latach 1526-1795. Dzieje Warszawy, t. II, pod red. S. Kieniewiczza — Andrzej Karpiński, Wojciech Kriegseisen	963
S. M. Borkowska OSB, Dekret o niebieskim ferowany parlamencie. Wybór testamentów z XVII-XVIII wieku — Juliusz Bardach	970
S. Luber, Die Herkunft von Zaporoger Kosaken des 17. Jahrhunderts nach Personennamen — Michał Kulecki	974
G. N. Sewostjanow, A. I. Utkin, Thomas Jefferson — Zofia Libiszowska	977
A. Soboul, R. Monnier, Répertoire du personnel sectionnaire parisien en l'An II — Monika Senkowska-Gluck	980
M. S. Corciulo, Amministratori e amministratori in terra d'Otrante (il decennio francese 1806-1815) — Monika Senkowska-Gluck	982
H. Gründer, Geschichte der deutschen Kolonien — Marek Czapliński	983
E. Jakesová, Vystáhovalctvo Slovákov do Kanady — Józef Ciągwa	986

J. Chada, The Czechs in the United States — Andrzej Brożek	991
E. N. Gordeckij, Istoriograficzeskije i istocznikowiedczeskije problemy Wielikogo Oktabria — Zofia Sprys	996
I. Banac, The National Question in Yugoslavia. Origins, History, Politics — Irena Stawowy-Kawka	1000
B. Kolebacz, Komunistyczna Partia Polski 1923-29. Problemy ideologiczne — Roman Kazior	1002
S. Lewandowska, Kryptonim „Legalizacja” 1939-1945 — Ewa Cytowska	1007
Dějiny socialistického Československa. Studie a materiály — Ryszard Czarkowski	1010

KRONIKA

Spotkania bizantynistyczne w Dumbarton Oaks — Aleksander Gieysztor	1013
Sześćdziesięciolecie urodzin prof. dra Piotra Łossowskiego — Romuald Wojna	1015
Spotkanie przedstawicieli redakcji wiodących czasopism historycznych państw socjalistycznych — Andrzej Skrzypek	1015
Z prac Zespołu Badaczy Dziejów Wielkopolski i Pomorza — Marek Rezler	1016
Posiedzenie naukowe Komisji Historii Wojskowej ZG PTH poświęcone stuleciu rocznicy urodzin gen. dyw. prof. dra Mariana Kukiela — Tadeusz Kondracki	1021
Cystersi w dawnej Polsce i ich europejskie związki — Jerzy Strzelczyk	1023
Inauguracja stulecia Polskiego Towarzystwa Historycznego. Sesja naukowa w Przemyślu — Stefan K. Kuczyński	1025
Świadomość historyczna jako przedmiot badań historycznych, socjologicznych i historyczno-dydaktycznych — Jarosław Książek	1027

IN MEMORIAM

Zdzisław Spieralski (9 V 1927 — 26 II 1983) — Wiesław Majewski, Andrzej Wyczański	1030
Włodzimierz Borys (24 II 1914 — 3 I 1985) — Jerzy Motylewicz	1031
Ludwik Bazyłow (14 IV 1915 - 17 I 1985) — Andrzej Skrzypek, Mieczysław Tanty	1032
Stefan Maria Kuczyński (21 IX 1904 — 30 III 1985) — Tadeusz Dubicki	1036

LISTY DO REDAKCJI

Uwagi do recenzji — Mieczysław Nurek	1040
W odpowiedzi Doktorowi Mieczysławowi Nurkowi — Maria Nowak-Kiełbikowa	1042

Redakcja „Kwartalnika Historycznego” uprzejmie prosi Autorów, aby maszynopisy nadsyłanych prac odpowiadały następującym warunkom:

1. Maszynopisy prosimy nadsyłać w dwóch egzemplarzach (pierwszy i odbitka), podając imię, nazwisko, adres, telefon i ew. konto Autora (do artykułów prosimy dołączyć jednostronnicowe streszczenie).

2. Informujemy, że objętość maszynopisów nie powinna w zasadzie przekraczać

w artykułach — 50 stron wraz z przypisami,

w artykułach recenzyjnych — 20 stron,

w recenzjach — 10 stron,

w informacjach do kroniki — 5 stron.

3. Maszynopis powinien odpowiadać normom przewidzianym przez Wydawnictwo, to jest posiadać margines (4 cm szerokości) i podwójny odstęp między wierszami. Liczba wierszy na stronie maszynopisu powinna wynosić od 30 do 33. Tekst nie powinien zawierać poprawek i podkreśleń. Życzenia Autora dotyczące wszelkich wyróżnień w druku prosimy zaznaczać ołówkiem na marginesach tekstów. Maszynopisy prosimy przygotować tak, aby w korekcie nie dokonywać zmian.

4. Przypisy prosimy sporządzić na osobnych stronach i zgodnie ze zwyczajami przyjętymi przez Redakcję „Kwartalnika”.

5. Redakcja nie zwraca nie zamówionych materiałów.

Cena zł 160,—

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Warunki prenumeraty

Cena prenumeraty krajowej
rocznie zł 640,— półrocznie 320,—

Prenumeratę na kraj przyjmuje się:

- do dnia 10 listopada na I półrocze roku następnego i na cały rok następny
- do dnia 1 czerwca na II półrocze roku bieżącego.

Instytucje i zakłady pracy zamawiają prenumeratę w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa—Książka—Ruch”, w miejscowościach zaś, w których nie ma Oddziałów RSW — w urzędach pocztowych i u doręczycieli.

Czytelnicy indywidualni opłacają prenumeratę wyłącznie w urzędach pocztowych i u doręczycieli.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje RSW „Prasa—Książka—Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto NBP XV Oddział w Warszawie Nr 1153-201045-139-11, w terminach podanych dla prenumeraty krajowej. Prenumerata ze zleceniem wysyłki za granicę pocztą zwykłą jest droższa od prenumeraty krajowej o 50% dla zleceniodawców indywidualnych i o 100% dla zlecających instytucji i zakładów pracy.

Bieżące i archiwalne numery można nabyć lub zamówić we Wzorcowni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa oraz w księgarniach naukowych „Domu Książki”.

Subscription orders for all the magazines published in Poland available through the local press distributors or directly through the

Foreign Trade Enterprise

ARS POLONA

00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Poland

Our bankers:

BANK HANDLOWY WARSZAWA S. A.

Indeks 36310